

KLIIMAMINISTEERIUM

Kerli Ats, Hannes Prits
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda,
Põllumeeste Ühistu KEVILI
info@epkk.ee

Teie 28.04.2026 nr 1-4/36

Meie 22.05.2026 nr 1-5/26/324-4

Vastus Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja ja
Põllumeeste ühistu KEVILI pöördumisele SPIM
teemal

Austatud Kerli Ats, Hannes Prits

Täname Teid 28. aprilli 2026 pöördumise eest ning põhjalike tähelepanekute eest seoses SPIM-i rakendamise, väetiseturu olukorra ja võimalike täiendavate meetmete vajadusega.

Juhime tähelepanu, et Eestil on alates jaanuarist 2026 kehtiv valitsuse seisukoht, mille kohaselt toetab Eesti SPIM-i rakendamise edasilükkamist väetistele, sealhulgas tagasiulatuvat edasilükkamist, ning peab oluliseks, et Euroopa Komisjon analüüsiks väetiseturu meetmete mõju hindadele ja sektori konkurentsivõimele.

See seisukoht jääb kehtima ning sellega arvestatakse koos uute läbirääkimispositsioonidega, mis puudutavad SPIM-i kohaldusala laienemist alumiiniumist, rauast ja terasest tehtud toodetele. Samuti on Euroopa Komisjon teatanud, et mai keskpaigas on oodata väetiste tegevuskava, mille meetmed peaksid hetkeolukorda leevendama.

Seoses nn hädapiduri seisukoha tugevdamisega, saame nõustuda, et hädapidur peaks võimaldama reageerida ka pikemaajalistele struktuursetele turuhäiretele ning täiendada seisukohta vastavalt. Lisaks leiab seisukoha selgituses märkimist väetiste turu olukord.

Teie pöördumises on viidatud hinnatõusule, mida seostatakse SPIM-i rakendumise ja sellega seotud spekulatsiooniga. Soovime selgitada, et SPIM-i sertifikaadid ei ole praegu veel turul müügil, mistõttu ei ole meil võimalik näha otsest seost väetiste hinnatõusu ja SPIM-i sertifikaatidega seotud turupõhise spekulatsiooni vahel. Euroopa tasandil on varasemalt analüüsitud spekulatsiooni võimalikku mõju ka heitkogustega kauplemise süsteemis ning olemasolevad uuringud ei ole tuvastanud, et hinnakõikumisi oleks süsteemselt põhjustanud spekulatiivne tegevus. Kui hinnatõusu põhjendatakse turuosaliste tegevusega „SPIM-i sildi all“, oleksime tänulikud täiendavate selgituste või taustamaterjali eest, mis aitaksid seda hinnangut täpsemalt mõista.

Samuti soovime täpsustada Teie toodud näidet ammooniumnitraadi hinnatõusu kohta (325–340 eurolt tonni kohta üle 540 euro tonni kohta). Arvestades, et SPIM on olnud rakendunud

vaid mõne kuu vältel, ei ole võimalik näha otsest ajalist ega põhjuslikku seost sellise hinnatõusu ja SPIM-i rakendumise vahel. Lisaks on SPIM raames väetiseturu seire toimunud alates 2023. aasta lõpust, mistõttu ei saa hinnamuutusi siduda otseselt ka seireperioodi mõjuga.

Laiemas plaanis julgustame kaaluma lahendusi, mis tugevdaksid väetiste tarneahela vastupanuvõimet ja vähendaksid sõltuvust kolmandatest riikidest, sealhulgas Euroopa-põhiste tootmis- ja tarneallikate arendamist, miskaudu võiks ka hind olla prognoositavam. Oleme seisukohtade kujundamisel püüdnud arvestada sektori muresid ning mõistame keerulist olukorda seoses Lähis-Ida kriisiga. Praegune olukord vajab kindlasti leevendavaid meetmeid. Samas näitab see olukord ühtlasi, et pikas plaanis on vajalik selliseid riske tasakaalustada Euroopa-sisese tootmisvõimekuse suurendamise kaudu, et vähendada sõltuvust haavatavatest tarneahelatest. SPIM-i eesmärk on tagada, et Euroopa ettevõtted, kes tegutsevad rangemate keskkonnanõuete alusel, ei satuks ebasoodsasse konkurentsiolukorda võrreldes importtoodetega, mille tootmisel kehtivad leebemad reeglid. Meede aitab vältida olukorda, kus tootmine viiakse keskkonnanõuete vältimiseks Euroopa Liidust välja, ning toetab Euroopa enda tootmisvõimekuse tugevdamist ja varustuskindlust.

Mõistame Teie ettepanekut kaaluda ajutise dekarboniseerimise fondi kohaldamisala laiendamist ka põllumajandussektorile. Samas soovime selgitada, et fondi eesmärk on pakkuda väga ajutist, tagantjärele makstavat toetust (väljamaksetega aastatel 2028 ja 2029) neile tootjatele, kes on otseselt SPIM-i kohaldamisalasse kuuluvad. Fondi laiendamine kaudselt mõjutatud sektoritele muudaks selle ulatuse oluliselt laiemaks, samas kui fondi kogumaht on piiratud. Mida rohkem potentsiaalseid taotlejaid fondi alla kuuluks, seda väiksemaks kujuneks toetus ühe taotleja kohta ning seetõttu ei oleks sellest väetiste hinnatõusust mõjutatud põllumajandustootjatele sisulist abi oodata. Seetõttu näeme, et fondi roll jääb paratamatult piiratud mõjuga ajutiseks meetmeks.

Ootame jätkuvat koostööd ning oleme valmis arutama Teie ettepanekuid ka edasistel kohtumistel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Sutt

energeetika- ja keskkonnaminister

Koopia: Regionaal- ja Põllumajandusministeerium; Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Eliise Merila, 626 2843

eliise.merila@kliimaministeerium.ee